

WEXEDU ALAPÍTVÁNY
CSOPORTOS BESZÁMOLÓ
Írország, Dublin – 2011.09.26-10.02.

- 1. nap 2011.09.26.** – Érkezés Dublinba az esti órákban, a szállás elfoglalása.
- 2. nap 2011.09.27.** – Látogatás a Colaiste Ide iskolában. Az iskola igazgatója, Malachy Buckeridge fogadta csoportunkat, majd ezt követően bemutatta az intézményt és közvetlen munkatársait.

820 középfokú intézmény van Írországban, közel 600.000 diák tanul ezekben az intézményekben. A középfokú oktatás 12-18 éves korig tart, a tankötelezettség 16 éves korig tart. A szakképzés 18 éves kortól kezdődik, de már 12 éves kortól elkezdődik a pályaorientáció.

Colaiste Ide bemutatása: 1967-től általános szakképzéssel foglalkoztak, s mivel az intézmény társadalmilag hátrányos helyzetű régióba tartozott, ezért az iskola feladata elsősorban a környék szakképzési igényének kielégítése volt. Akkoriban a 14 év feletti lányok maradtak ki a képzésből, emiatt 1975-től irodai, titkárnői és kereskedelmi képzés volt a fő profiljuk. Az 1980-85. közötti időszakban a munkanélküliségi ráta 16-60 % között mozgott, ezért fontossá vált, hogy a diákokat minél nagyobb létszámban vonják be a szakképzésbe. Először 16-18 éves tanulók számára dolgoztak ki programokat Uniós támogatással, melyeket az iskola önállóan állította össze, az állam sem anyagiilag, sem szakmailag nem támogatta.

1989-től legfőbb feladatnak a felnőtt munkanélküliek az oktatásba történő integrálását tartották, hogy a munkaerőpiacon növeljék elhelyezkedési esélyeiket (Pilot-projekt). Jelenleg az iskola elsősorban felnőtt átképzéssel foglalkozik, 18-65 év közötti diákjaik nappali rendszerű képzésben vesznek részt, és 15 kurzusból választhatnak. Írországban 25 hasonló intézmény található. A társadalom, munkaerőpiac igénye szerint történik a képzések indítása. A képzési kínálat kialakításához a munkaerőpiac igényeit 3 havonta mérik. Az iskola 1-1,5 éven belül rugalmasan tud alkalmazkodni az elvárásokhoz. A képzési formák mobilitását csak úgy tudják megvalósítani, hogy a pedagógusokat megbízási szerződéssel alkalmazzák.

A szakképzésen kívül szolgáltatást biztosít a környék lakóinak:

- *Sportközpont*: hetente közel 2000 helyi lakos veszi igénybe szolgáltatásait, melyhez az iskola állami támogatást nem kap. Ez jelentős bevételi forrás az intézmény számára.

- *Nyitott tanulási központ (online kurzus)*: a képzési kínálatukban szerepelnek részidős képzések is, melyek során a hallgatónak lehetősége van munkavállalásra, s mellette nappali rendszerű oktatásban vehet részt. Jelenleg körülbelül 1500 diák tanul ebben a rendszerben 19 különböző helyszínen.

- „*Második esély program*”: az iskolarendszerből kimaradt, szakképzetlen felnőttek számára hozták létre a programot, mely évente 25 fő átképzését minisztériumi támogatással valósítja meg.

- *Egyéb szolgáltatások*: idős emberek számára számítógép használati ismeretek oktatása, „*Örökké fiatal*” program, mellyel az idős emberek életminőségének javítását célozzák meg, gyermeknevelési tanácsadás.

Alkalmazottak: nappali rendszerű képzésben 55 fő pedagógus, 45-50 fő részmunkaidős pedagógus az esti- és felnőtt oktatásban. 9 fő technikai dolgozó van az intézményben (adminisztrátor, karbantartó).

Az iskolában megvalósul a teljes integráció, a különböző fogyatékkal élő tanulók oktatását és rehabilitációját a Nemzeti Képzési Hálózat segíti. Ez a rehabilitációs képzési központ kb. 5.000 diák képzését biztosítja évente (nem állami finanszírozással). Feladatuk a tanulók részképesség hiányának felmérése, segítségnyújtás diákoknak és pedagógusoknak, tájékoztatás és felvilágosítás az esélyegyenlőségről, és speciális programok, szoftverek biztosítása. Elvük, hogy a tanuló áll a probléma középpontjában, az ő igényei szerint alakítják ki képzésüket. Ezen fejlesztőpedagógusok, pszichológusok munkáját nem az intézmény finanszírozza. A sérült, hátrányos helyzetű tanulók száma az utóbbi években megduplázódott.

FETAC: Kimeneti követelményeket meghatározó tanács, mely 2001-ben alakult. Meghatározzák a bemeneti és a kimeneti kompetenciákat. Működésüket az alábbi irányelvek határozzák meg:

- kommunikáció a tanulóval és a kollégával
- esélyegyenlőség elve, az oktatáshoz mindenkinek joga van
- pedagógusok alkalmazásának feltételei, át- és továbbképzésük
- hozzáférés, átjárhatóság
- bemeneti követelmények meghatározása, korábbi tanulmányok elismerése
- szakmai képzés fejlesztése, ellenőrzése

- egységes tanulói értékelés
- vizsgadokumentálás
- külső ellenőrzés

A FETAC rendszeren belül 10 képzési szintet különböztethetünk meg, a látogatott intézményben a tanulók képzettségi szintje 3-4-5-6. szintbe sorolható. Tanulási szintek:

1-2. szint: általános iskolai képzés 12 éves korig

3-4. szint: 15-18 éves korig

4-5. szint: a 18 éves kort lezáró, a magyar érettségi vizsgának megfelelő szint

4. szint: ha a vizsga minősítése elégséges-közepes

5. szint: ha a vizsga minősítése jó-jeles

7. szint: főiskolai 3 éves képzés – alapképzés

8. szint: főiskolai 4 éves képzés – alapképzés

9. szint: mesterképzés

10. szint: doktori képzés

A közoktatási intézmények jelenleg a 10 skálás FETAC-rendszert alkalmazzák, a törvényi változás következtében (folyamatban van) az ECVET 8-as nemzetközi skálához igazítják.

3. nap 2011.09.28. – Látogatás a Colaiste Ide iskolában. Vendéglátó szakmai gyakorlaton vettünk részt, ahol szakoktatói irányítással a diákok különböző ételeket készítettek. A gyakorlaton megállapíthattuk, hogy minden egyes munkafázist önállóan végeztek el, az oktatói irányítás minimális volt.

A diákokkal együtt mi, mint látogató tanárok egy magyar ételspecialitást készítettünk el (csirkepaprikás nokedlivel). A tanulók nyitottak voltak a korábban nem ismert technika elsajátítására, és bátran kommunikáltak velünk. Közben a diákok másik csoportja előkészítette a tálalást, és megterítették az asztalokat. A gyakorlat közben magyar kolbászkülönlegességeket kóstoltattunk velük. Megállapították, hogy sokkal fűszeresebb a Hungarikumok, mint az ő általuk megszokott ízek. Az ír tanulók felszolgálták az általuk és az általunk készített ételspecialitásokat.

Az ebédet követően bemutattuk Magyarország kulturális értékeit és borvidégeit, majd ezt követően néhány borkülönlegességet a diákok maguk is megízlelhettek.

A napi program befejezéseként megtekintettük az iskolát és a hozzá tartozó sportlétesítményt.

4. nap 2011.09.29. – Látogatás a Dublin City Vocational Educational Committee-nél. John Hogan, az intézmény igazgatója fogadott bennünket, majd megismerkedhettünk az ír oktatási rendszer sajátosságaival.

Írország az oktatási lehetőségek széles skáláját kínálja. A tanterveket folyamatosan felülvizsgálják és megújítják. A tankötelezettség 6-16 éves korig tart. Ingyenes oktatást biztosítanak az általános- és középiskolákban. A szülőket terhelik a tankönyvek és az iskolai egyenruha megvásárlása. A főiskolákon, egyetemeken való tanulás a hallgatók többsége számára szintén ingyenes. Írország nem rendelkezik nemzeti szintű óvodarendszerrel. Az óvodák önkéntes alapon működnek és az ellátás költsége a szülőket terheli.

A kötelező általános iskolai oktatás 9 évig, azaz 6-15 éves korig tart. Két részből tevődik össze: 4-6 éves korig és 6-12 éves korig. Az általános iskola utolsó három éve a középiskolára előkészítő oktatásnak minősül. A legtöbb általános iskola állami támogatásban részesül, az egyházközségi iskolák az egyházmegyéék védnöksége alatt állnak. Írországban az általános iskola befejezésekor nincs záróvizsga. Az Oktatási Minisztérium az ingyenes oktatás mellett egyes esetekben pénzügyi segítséget nyújt a családoknak.

Az 12-15 éves kor között a diákok középiskolai előkészítő, illetve szakmai képzésben is részt vehetnek. Ekkor a diákok a kötelező tantárgyak mellett tetszőleges számú tantárgyat vehetnek fel. Kötelező vizsgatantárgyak: angol és az ír nyelv, matematika, történelem, földrajz, üzleti tantárgyak, tudomány, modern európai nyelvek, stb. Nem vizsga köteles tantárgyak: a testnevelés, állampolgári ismeretek, vallási ismeretek. A harmadik év végén a vizsgaköteles tantárgyakból alacsonyabb vagy emeltszintű vizsgát lehet tenni. Ezt követően a diákok további kétévi tanulás után kapják meg az érettségi bizonyítványukat. Az érettségi megszerzése előtt a diákoknak lehetősége van az ún. átmeneti év igénybevételére. Ez arra szolgál, hogy a diákok jobban fel tudjanak készülni az érettségire, és munkatapasztalatot szerezzenek. A középiskolai tanév hossza 167 nap.

Az ír felsőoktatásban az egyetemeken baccalaureátusi fokozat (3-4 éves képzésben), Master (további 1-3 éves képzésben) és doktorátusi fokozat szerezhető. A technikumokban üzleti, mérnöki, technológia és tudományos ismereteket oktatnak.

A technikumokban a diplomát 2-4 év alatt lehet megszerezni. **Felvételi követelmények:** jelentkezni érettségi bizonyítvány birtokában lehet. Minden esetben a Központi Jelentkezési Irodán (CAO) keresztül zajlik. Az iroda rendelkezik a felsőoktatási intézmények jegyzékével, és olyan továbbtanulási lehetőséget ajánl a diákok részére az általuk megszerzett pontszámok és érettségi eredményük alapján, ahova a legnagyobb az esélyük bekerülni. A vizsgaeredményeken alapuló pontrendszer 1992 óta jelentősen megváltozott, könnyebbé téve a diákok számára a felsőoktatásban való részvételt. A legtöbb egyetemen és főiskolán felvételi vizsgákat tartanak. **Tandíj:** A tandíj fizetése alól azok a diákok mentesülnek, akik felsőfokú oktatási intézményben nappali képzésben folytatnak egyetemi tanulmányokat. A tanulási programok tartalmazhatnak intézményen kívüli munkát és tanfolyamot egyaránt. A kurzusok többsége diploma alatti szinten van. Az okleveles tanfolyamok legalább 2 évig tartanak, a diplomát adók 3 évig, a fokozatot biztosítók pedig 4 évig. Az utóbbi időben növekedett a posztgraduális képzési kínálat is.

Az előadást követően az általunk feltett kérdésekre kaphattunk választ:

Pedagógus életpálya: a szakmai tanárok kiválasztása a meghirdetést követően állásinterjúval történik. Először 5-10 órában foglalkoztatják hetente, s amennyiben megfelel, akkor heti maximum 22 órában alkalmazzák. Tanári szintek: class teacher, special teacher, segítő tanár (középvezető), igazgatóhelyettes, igazgató. Szakmai tanárok esetében jelenleg nem követelmény a pedagógus végzettség, az írországi tanács határozza meg, hogy egyes tantárgyak oktatásához milyen képzettségre van szükség. Tervezik, hogy a jövőben csak pedagógus diplomával rendelkezők vehetnek részt az oktatásban.

Tanítási idő: 167 tanítási nap, tanórák időtartama heti 28 x 60 perces óra vagy 42 x 40 perces óra. A gyakorlati óraszám a teljes képzési idő 20 %-a.

Finanszírozás, intézményfenntartás: a Colaiste Ide iskola fenntartója Dublin City Vocational Educational Committee, összesen 8 hasonló intézmény tartozik a felügyeletük alá. Ők alkalmazzák a pedagógusokat, és biztosítják a bérüket állami költségvetésből. A DCVEC az iskola működtetésre évi 38.000 EUR-t biztosít, mely összeg közel sem fedezi a kiadásokat. A működéshez szükséges hiányzó összeget pályázatokból, saját bevételekből, a munkanélküliek képzése miatt állami támogatásokból biztosítják. Az iskolát üzleti alapon működtetik.

Tananyagtartalom, tananyagfejlesztés: Az oktatás célja a kommunikációs és szakmai kompetenciák együttes fejlesztése. A képzési programokban nem tananyagtartalmat, hanem kimeneti kompetenciákat határoznak meg. A tananyaggal való feltöltés a tanár felelőssége. Kevés tankönyvet használnak, a pedagógusok állítják össze az anyagot, általában letölthető formátumban teszik elérhetővé. A jövőre vonatkozó tervek között szerepel a képzési programok egységes tananyagtartalommal való feltöltése, amely a Nemzeti Alaptantervhez hasonlóan egységes követelményeket állapít meg.

Pályaorientáció: 12 éves kortól beiktatnak olyan tantárgyakat, ahol megismerkedhetnek a különböző szakmák jellegzetességeivel. Ez a későbbi pályaválasztást nagyban megkönnyíti, mivel tudják, hogy egy-egy szakma mögött milyen tevékenységek állnak. A pályaorientációt pályaválasztási tanácsadók segítik, akik folyamatosan figyelemmel kísérik, hogy a tanuló megvalósíthassa elképzeléseit. Ők külső szaktanácsadók, munkájukat pszichológus segíti.

5. nap 2011.09.30. – Látogatás a Guinness és a Jameson múzeumban. Betekintést nyerhettünk a sör és a whiskey gyártástechnológiájába, és összehasonlíthattunk a múltban és a jelenben alkalmazott technológia közötti különbséget. Fantasztikus élményben volt részünk, újonnan megszerzett szakmai ismereteinket kollégáinknak és tanulóinknak is át fogjuk adni.

6. nap 2011.10.01. – Gyakorlati helyek látogatása. A szakmai képzésben az elméleti és gyakorlati órák aránya 80% - 20%. A külső munkahelyi gyakorlaton évi 80 órát töltenek a tanulók. A tanulók gyakorlati képzése nem egy munkahelyen történik, hanem havi szinten munkahelyet váltanak. Így a szakma minden munkaterületével megismerkednek, és ezáltal könnyebbé válik a tanuló későbbi elhelyezkedése is.

7. nap 2011.10.02. – Hazautazás Budapestre.

Konklúzió

Felnőttképzés nappali rendszeren belül történjen.

Könnyebbé válik a munkanélküliek oktatásba történő bevonása.

Azonos képzési követelmények megvalósítása a nappali és a felnőtt képzésben.

Részképzés bevezetése.

Pedagógus szakma erkölcsi és anyagi elismerése.

Integrálás

Rehabilitáció nem az iskola, hanem külső szerv feladata.

A képzési struktúra rugalmas alkalmazkodása a munkaerőpiac igényeihez.

Rövid a szakmai képzés (1 év).

Szakmai képzésnél csak szakmai tárgyak, közismeret nincs.

Negatív:

Gyakorlati képzési idő rövid.